

Panduranga Stotram 4

——
पाण्डुरङ्गस्तोत्रम् ४

——

Document Information

Text title : Panduranga Stotram 4

File name : pANDurangastotram4.itx

Category : vishhnu, vishnu, moropanta, stotra

Location : doc_vishhnu

Author : Mayurakavi or Moropanta

Proofread by : Rajesh Thyagarajan

Description/comments : Stotras composed by Moropanta mayUrakavi

Latest update : December 23, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 23, 2023

sanskritdocuments.org

Panduranga Stotram 4

पाण्डुरङ्गस्तोत्रम् ४

(यतुर्थम्)

(स्रग्धरावृत्तम्)

श्रीजने! पाण्डुरङ्ग! त्वमिह कवियुगे दर्शनात्पासि पापा-
नित्याभ्यातं दयार्द्रैः सुमतिभिरसकृत्पञ्जनैः सत्यसन्धैः ।
तत्सत्यं मन्यमानोऽहमपि तव विभो! ॥ अपश्यमेवाङ्घ्रिपद्मं
निष्पापोऽस्मीति मन्ये, तदपि षलु कुतोऽयापि नो तापशान्तिः ॥ १ ॥

वैराग्यं नो न भक्तिर्न य परिचरणं सज्जनानां अतास्मा-
द्धेतोस्तापोपशान्तिर्न मम यद्वि विभो! सत्यमङ्गीकृतं मे(१);
को भ्रूयात्साक्षिणस्ते पुर एह वितथं देव! । किन्त्वत्र किञ्चित्
पृच्छासि त्वां नमस्यन्ननु कलुषलते तानि किं सन्ति पूर्वं ? ॥ २ ॥

नाम्नो माहात्म्यतस्ते अहव एह कलौ विह्वल ! प्रापुरत्र्यां
शान्तिं भक्तिं विरक्तिं गतिमभिलषितां (२)योगिभिर्नारदाद्यैः ।
तत्ते नाम श्रुतं मेऽसकृदपि य विभो! । गीतमुख्यैस्त्वदीयै-
र्हा कष्टं नष्टमद्याथ्यतिगुरु न कथं जालमाः(३) संशयानां ? ॥ ३ ॥

त्वं तु स्वामिन् ! स अथ स्वयमसि तमसि स्वाश्रितानां प्रदीप-
साता योऽतेवसाधिप्रभृतिमलधियां कीर्तनादेव नाम्नाम् ।
विप्रेष्वत्यादरस्तेऽवसि यद्वि शरणं ता-स्वपादाब्जमासान
किं शिन्नं विह्वलायं द्विजकुलजं इति (४)त्राडि मां दीनमद्य ॥ ४ ॥

पापोऽहं पापकर्मति य सततमहं स्नानकाले भ्रवीमि ।
कृत्वा पापं कथं मे कृतमिति अहोशशापि तमो भवामि ?
स्वामिन् ! । रक्ष क्षमस्वेत्यसकृदपि विभो! प्रार्थनां ते करोमि ।
भ्रूष्यन्त्येति करोमि प्रभुवर !? यरणौ तेऽर्तिशान्त्यै स्मरामि ॥ ५ ॥

दीनोऽहं दीनबन्धुस्त्वमहमद्यनिधिः पावनस्त्वं प्रसिद्धो
भीतोऽहं कालदण्डाच्छरणमुपगतस्त्वामसि त्वं शरण्यः

दाता त्वं सद्गुराणां वरदगुरुखंडं याचकस्त्वं दयावा-
नार्तोऽहं त्वं क्षमावानहमपि विनतः पादयोः सापराधः ॥ ६ ॥

मां कामक्रोधलोभादिभिररिभिररं येतसा मोहितेन
प्रस्तं किं नाथ! दृष्टोऽयमिति परवेशं मन्यसे मे न दोषः ?
यातो दैवेन दीनः प्रबलप्रबलवशं निर्दयैः पीड्यमान-
स्त्वां स्मर्तुं नालमन्यत्किमथ कथय ते कोऽत्र सेवावकाशः? ॥ ७ ॥

साक्षी पश्यस्यपि त्वं स्वयमनयङ्कृतोऽरीन्चऽग्रान्समर्थो
दुष्टुरेणापि दृष्टानसि भुवनपते ! भस्मसात्कर्तुमेतान् ।
दुष्टुरेणालमारमा(प) प्रभुवर ! । भवतो मास्त्विडायासपात्रं
दृष्टया किं न स्युरेते भसितमयि विभो! मय्युपेक्षैव नूनं ? ॥ ८ ॥

दीनोपेक्षां न कर्ता त्वमहमिति विभो ! वेद्मि तत्तुक्तमर्थ्यां(६)
मर्थ्यानां देवतानामपि भलु न छि भो त्वां विनान्योऽवितास्ति ।
श्रान्तः प्रामोऽसि निद्रां ननु किमयि विभो ! । तिष्ठतापीष्टकायां
लोकैरालिङ्गितेनाप्यविरतमपि सा सेव्यते चित्रमेतत् ॥ ९ ॥

भो नाथ ! प्राकृतोऽपि प्रभुरिह भवति त्यक्तनिद्रः कुटुम्भी
पञ्चानां पालकोऽपि क्षणमपि न मनाञ्जतु निद्रात्ययिन्तः(७) ।
त्वं त्वेकश्चासल्लयोऽपि य भलु जगतां साधुभर्ता पुराणो
निद्रामासेवसे येत्कथयतु भगवान्हा गतिर्विष्टपस्य ? ॥ १० ॥

योगीशोऽस्वप्ननाथः(८) कथमवनविधावेकदक्षः कथं वा
यन्निद्रालुत्वमेवं सति मतिमति न त्वय्यदः किं यशोऽम्भम्?
कालादस्योः सुलुब्धादलमपहुरतो मोचयेत्कः समर्थ-
स्त्वत्तोऽन्यो दीनदासद्रविणानिधिभिमं(९) मां द्रुतं जगुलीश! ॥ ११ ॥

नेयं निद्रा यद्वि स्थाद्भगवति जगतां भर्तरि त्वय्यपीशे
गुप्ते कृत्स्नापि श्रुव्यवहृतिरनिशां किं यथापूर्वमास्ते ?
न ह्यस्तं तिग्मरश्मावयलमुपगते भासडे भव्यभासि
लोकं दृष्टा श्रुता वा मृगजलतटिनी तत्र यैषां प्रवृत्तिः ॥ १२ ॥

नो निद्रा नो समाधिः क्वचिदपि न य ते यातमन्यत्र चित्तं
नूनं रोषः सदोषे मयि तव भगवन् ! विद्यते तेन भौनम् ।
नैवैतत्तर्कितं मे सुमतिमतमये प्राकृतोऽपि प्रभुर्यत्
सधः क्रोधं जहाति प्रणतिमति(१०) कृतागस्यरातावपशि ! ॥ १३ ॥

શક્ટુ રક્ટુ મયિ ત્વં પ્રભુવર કુરુષે કઞ્ચનામું વિનોદં
કિં વક્તાયં કવિર્મામિતિ કુતુકિતયા શ્રોતુકામો વયો મે ।
નો ચેદુચ્ચૈઃ કૃપાલુઃ કથામિયદણ્ણુતોડપ્યૂનમધાપિ કાર્યં
કર્તુ કર્તા વિલમ્બં ન હિ ગિરિધર(૧૧) ! તે સ્યાનૃણસ્યાતિભારઃ ॥ ૧૪ ॥

પ્રસ્તોડસ્મ્યાકણ્ઠમુગ્રપ્રકૃતિમનસિજેનાહિના(૧૨) બાલભેકઃ
પાહ્યસ્માત્ત્વં ત્વદન્યો નનુ દૃશમકરોત્સાનુકમ્મામિભે(૧૩) કઃ ?
સ્તોત્રં ચેચ્છ્રોતુકામોડસ્યયિ મયિ વિકલે બાલિશે સેવકે કાં
શક્તિં પશ્યસ્યદૃષ્ટ્વા ધનમપિ કુરુતે કિં શિખી દેવ ! કેકાં ? ॥ ૧૫ ॥

ત્વં ચેદદ્ય પ્રસાદં ધ્રુવ ઇવ કુરુષે દેવ ! બાલે મયીહ
સ્તોતું સ્યામેવ કામં નિપુણતરકવિઃ શ્રાવ્યભવ્યપ્રબન્ધઃ ।
કઃ સ્તોતા તાત ! । જાતસ્તવ જગતિ વિનાનુગ્રહાદ્વિપ્રદેવે-
ષ્વન્યેષ્વાપ્યબ્જયોનિઃ પ્રભુરપિ ભવતોડનુગ્રહાદેવ સુહઃ ॥ ૧૬ ॥

મહ્યં દેહિ પ્રભો! સ્વસ્તવકવનવરં સ્વસ્ય ચ પ્રીતિહેતું
યત્ત્વં સ્તુત્યાતિતુષ્ટો હૃદિ ભવસિ તથા નાન્યસરકારકોવ્યા ।
નુત્યા નુત્યા ચ તજ્જૈરજિત! । ન વિજિતઃ કેર્ભવાન્યાદદાસૈ -
રામૈમો ન મોદં પ્રભુતિલક ! યથા ભક્તવૃન્દૈરસડ્ગૈઃ? ॥ ૧૭ ॥

આરબ્ધાસુ ત્વદડ્ઘ્નિસ્તુતિષુ સુરધુનીવીચિમાલામલાસુ
પ્રાદુભૂતે પુરસ્તે નવમુદિરઘટાગર્વસર્વકર્ષેડગે
ભાવેરાલિડ્ગિતોડહં સખિભિરિવ સમં સાત્વિકૈરુત્સવોત્કૈ(૧૪)-
ર્યુકતો મુક્તોક્તિનત્યા દર ઇવ ચ જનૌ સ્વં વદાસ્યાં કદા સ્યાં ? ॥ ૧૮ ॥

શ્રીમત્યા ભીમરથ્યાસ્તટભુવિ ભવતા તિષ્ઠતા વિષ્ટપેશ !
સ્વામિન્ ! સૌભાગ્યમસ્થા ગમિતમતિનુતિં સ્વર્ધુનીભાગ્યતોડપિ ।
પાથઃસ્પર્શાદપહ્લુમલમિયમવનીમેવ નો ચન્દ્રભાગા
કર્તુ કીર્ત્યાં ત્રિલોકીમપિ ચ વિજયતે તીર્થપાદપ્રિયા તે ॥ ૧૯ ॥

દેવાસ્તીર્થાનિ સન્તઃ ખલુ સતતમપિ સ્નાતુમાયાન્તિ હર્ષા-
દિત્યં સાધૂક્તમેવ શ્રુતમસકૃદદો દેવ ! દાસેન તે મે;
તસ્માદસ્માકમેષા સકલમલધિયાં નાથ ! । માતેવ સઘઃ
પહ્લુપ્રક્ષાલનેન પ્રિયમુચિતમરં કિં ન કુર્યાદ્રયાદ્રાઃ ? ॥ ૨૦ ॥

ભો શ્રીમવિહ્લ ! શ્રીપતિમતિથિરહં ત્વામુપેતોડસ્મિ । કિં માં

સત્કાર્યં નાદ્વિચન્તે બત ભવદનુગાઃ સાધવઃ સદ્વિચારાઃ ?
બ્રહ્મણ્ય સ્ત્વં તુ લક્ષ્મ્યા વસસિ દયિતયા નિત્યમન્તઃપુરે હા ! ।
કષ્ટે ! નષ્ટે વ્રતં તે । મમ ચ યદ્દુલપ્રાર્થનઃ સન્નિવૃત્તઃ ॥ ૨૧ ॥

ભો બ્રહ્મન્ ! પુણ્ડરીક ! દ્વિજવર ! ભવતઃ સ્વાસ્થ્યમભ્યેતુ ચિત્તં
“દીનાંસ્તાપત્રયાતાર્તાન્ શરણમુપગતાનુદ્ધરિષ્યેહહમાશુ”
ઇત્યેવં સુપ્રસિદ્ધં સુરમુનિસાવિધં યત્પ્રતિજ્ઞાતમગ્રે
તત્સત્યં સત્યસન્ધસ્ત્વમિહ કલિયુગે કુર્વધારે ! નમસ્તે ॥ ૨૨ ॥

દુઃખાભ્યેરુદ્ધતાનાં પ્રભુવર ! ભવતા માદૃશાનાં જનાના-
માકણ્ઠં તર્પિતાનામલમમૃતરસેનોત્તમેનાદરેણ ।
આશીભિઃ પુષ્કલાભિર્જગતિ નૃપસુરૈરપ્યરં દુર્લભાભિઃ(૧૫)
પ્રાપ્તં પૂર્વં યશસ્તે પરમમિહ પુનઃ પ્રાજ્યમખ્યાપ્નુહીશ ! ॥ ૨૩ ॥

દીનાનાં દૈન્યનાશાત્સમુપગતમુદામાનનાદાદરેણ
પ્રોદ્ભૂતા આશિષસ્ત્વાં પતિમભિવૃણતે કાન્તમેકં વરેણ્યમ્ ।
દણ્ડ્યો દુષ્ટોડસ્મિ યદાપ્યહમુચિતતરા મે ગૃહીતું કુબુદ્યે-
રાશીરાશીવિષસ્યાર્પિતમણિરિવ તે સ્યાત્રભો ભૂષણાય ॥ ૨૪ ॥

ઇતિ શ્રીરામનન્દનમયૂરેશ્વરકૃતં પાણ્ડુરૂગસ્તોત્રં સમાપ્તં તચ્ચરણયોરર્પિતં ચ ।

ટિપ્પણિ

- ૧। ભે ઇતિ વિભક્તિપ્રતિરૂપકમવ્યયમ્ । મયેત્યર્થઃ ।
- ૨। “યોગિનો નારદાદ્યાઃ” ઇતિ પઠિતુમુચિતમ્ ।
- ૩। આઃ ઇતિ મનઃખેદઃ ।
- ૪। ત્રાહીત્યપાણિનીયમ્ । ત્રાયસ્વેત્યર્થઃ ।
- ૫। હે પ્રભુવર ! ભવત આત્મા ઇહાસ્મિન્ કર્મણિ આયાસપાત્રં માસ્તુ ઇત્યન્વયઃ ।
- ૬। તત્તુ તદ્વચનં તુ મયા અર્ત્યા પીડ્યોક્તમિતિ યોજના ।
- ૭। “નિદ્રાતિ સાધિઃ” ઇતિ પાઠઃ । સાધિઃ મનસસ્તાપઃ ।
- ૮। અસ્વપ્રાનાં દેવાનાં નાથઃ ।
- ૯। “સ્વીયદાસ” ઇતિ પાઠાન્તરમ્ ।
- ૧૦। નમનપરે ।
- ૧૧। ગિરિધરેતિ સાભિપ્રાયં વિશેષણમ્ । પરિકરાલકુારઃ ।
- ૧૨। “પ્રકૃતિપતિમનોજાહિના” ઇતિ પાઠાન્તરમ્ । મનોજો મદનઃ ।
- ૧૩। નકોપપીડિતે ગજેન્દ્રે ।

१४। उत्सवेनानन्देन उत्सः उत्सृष्टिता उत्पन्ना एति यावत् ।

१५। वस्तुदोषः-जू ।

Proofread by Rajesh Thyagarajan

——
Panduranga Stotram 4

pdf was typeset on December 23, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

